

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 20ής Νοεμβρίου 2008*

Στην υπόθεση C-209/07,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Supreme Court (Ιρλανδία) με απόφαση της 8ης Μαρτίου 2007, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 20 Απριλίου 2007, στο πλαίσιο της δίκης

Competition Authority

κατά

Beef Industry Development Society Ltd,

Barry Brothers (Carrigmore) Meats Ltd,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Rosas, πρόεδρο τμήματος, A. Ó Caoimh, J. N. Cunha Rodrigues, U. Lõhmus και P. Lindh (εισηγήτρια), δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

γενική εισαγγελέας: V. Trstenjak
γραμματέας: C. Strömholm, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησεως της 4ης Ιουνίου 2008,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Competition Authority, εκπροσωπούμενη από τη V. Balaguer, τους D. McDonald και A. Collins, SC, καθώς και από την Ú. Tighe, BL, κατ' εντολήν του D. McFadden, solicitor,
- η Beef Industry Development Society Ltd, εκπροσωπούμενη από τους D. O'Donnell, M. Collins και D. Barniville, SC, καθώς και από την I. McGrath, BL,
- η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. Pochet,
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον X. Lewis και την J. Samnadda,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 4ης Σεπτεμβρίου 2008,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ, αφενός, της Competition Authority και, αφετέρου, της Beef Industry Development Society Ltd (στο εξής: BIDS) και της Barry Brothers (Carrigmore) Meats Ltd (στο εξής: Barry Brothers), σχετικά με αποφάσεις της BIDS που προέβλεπαν τον εξορθολογισμό του τομέα βοείου κρέατος στην Ιρλανδία.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 3 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η διαφορά που εκκρεμεί ενώπιον του Supreme Court σχετίζεται με το πλεόνασμα των παραγωγικών ικανοτήτων που χαρακτηρίζει τον κλάδο βοείου κρέατος στην Ιρλανδία και, ειδικότερα, τον τομέα της μεταποιήσεως (σφαγή των ζώων και αποστέωση του κρέατος).

- 4 Με τη μελέτη που καταρτίστηκε το 1998, κατόπιν κοινού αιτήματος της Ιρλανδικής Κυβερνήσεως και των εκπροσώπων του κλάδου του βοείου κρέατος, προτάθηκε η μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων μεταποίησης κρέατος από 20 σε 4 έως 6. Στην ίδια έκθεση προτεινόταν επίσης οι επιχειρήσεις που θα παρέμεναν στην αγορά (στο εξής: παραμένουσες επιχειρήσεις) να αποζημιώσουν τις επιχειρήσεις που θα αποσυρθούν από την αγορά (στο εξής: αποχωρούσες επιχειρήσεις).
- 5 Το 1999, το Υπουργείο Γεωργίας και Τροφίμων συνέστησε ομάδα εργασίας η οποία κατέληξε σε ανάλογα συμπεράσματα και εισηγήθηκε οι επιχειρήσεις μεταποίησης να συστήσουν ταμείο αποζημιώσεων.
- 6 Συμμορφούμενες προς τις προτάσεις αυτές, οι δέκα κύριες επιχειρήσεις μεταποίησης συνέστησαν την BIDS στις 2 Μαΐου 2002. Η εταιρία αυτή κατάρτισε σχέδιο εξορθολογισμού, το οποίο προέβλεπε, μεταξύ άλλων, μείωση της ικανότητας μεταποίησης κατά 25 %, που αντιστοιχεί σε περίπου 420 000 βοοειδή ετησίως.
- 7 Η BIDS σχεδίαζε να επιτύχει τον σκοπό αυτό με συμβάσεις μεταξύ των παραμενουσών και των αποχωρουσών επιχειρήσεων, με βάση πρότυπο συμφωνίας τα κυριότερα χαρακτηριστικά του οποίου εκτίθενται στην ακόλουθη σκέψη.
- 8 Το πρότυπο συμφωνίας προβλέπει ότι οι παραμένουσες επιχειρήσεις αποζημιώνουν τις αποχωρούσες και ότι το ποσό των αποζημιώσεων αυτών καθορίζουν οι συνάπτοντες τη συμφωνία. Η BIDS καταβάλλει τις εν λόγω αποζημιώσεις στις αποχωρούσες επιχειρήσεις. Οι παραμένουσες εξοφλούν την BIDS με την καταβολή εισφοράς δύο ευρώ ανά κεφαλή ζώου, μέχρι συμπλήρωσης του συνήθους αριθμού των

ζώων που σφάζουν και έντεκα ευρώ πέραν του αριθμού αυτού. Ως αντάλλαγμα, οι αποχωρούσες επιχειρήσεις αναλαμβάνουν την υποχρέωση:

- να καταστρέψουν ή να θέσουν εκτός λειτουργίας τον εξοπλισμό μεταποίησης που διαθέτουν ή να τον πωλήσουν σε πρόσωπα εγκατεστημένα εκτός της νήσου της Ιρλανδίας ή, ενδεχομένως, στις παραμένουσες επιχειρήσεις, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές θα χρησιμοποιήσουν το υλικό αυτό προς αντικατάσταση του δικού τους εξοπλισμού ή ως ανταλλακτικά
- να μη χρησιμοποιήσουν, προς μεταποίηση του βοείου κρέατος, τα γήπεδα στα οποία είχε εγκατασταθεί ο εξοπλισμός αυτός, για περίοδο πέντε ετών και
- να μην ανταγωνιστούν στην αγορά της μεταποίησης βοείου κρέατος στην Ιρλανδία για περίοδο δύο ετών τις παραμένουσες επιχειρήσεις.

9 Η Barry Brothers είναι εταιρία μεταποίησης βοείου κρέατος. Συνήψε με την BIDS συμφωνία έχουσα τα χαρακτηριστικά που περιγράφονται στην προηγούμενη σκέψη.

10 Η BIDS κοινοποίησε στην Competition Authority τη συμφωνία αυτή, καθώς και το πρότυπο συμφωνίας (στο εξής: συμφωνίες BIDS).

11 Αφού επισήμανε στην BIDS, στις 5 και 26 Ιουνίου 2003, ότι, κατά τη γνώμη της, οι συμφωνίες BIDS αντιβαίνουν στο άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ, η Competition Authority, στις 30 Ιουνίου 2003, ζήτησε από το High Court να υποχρεώσει την BIDS και την Barry Brothers να μην εφαρμόσουν τις συμφωνίες αυτές.

- 12 Με απόφαση της 27ης Ιουλίου 2006, το High Court απέρριψε το αίτημα αυτό. Έκρινε ότι η συμφωνία μεταξύ της BIDS και της Barry Brothers δεν εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ ούτε πληροί τις προϋποθέσεις εξαιρέσεως που προβλέπει η παράγραφος 3 του άρθρου αυτού.
- 13 Η Competition Authority άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Supreme Court, το οποίο αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Εφόσον το επιλαμβανόμενο δικαστήριο διαπιστώσει ότι:

- α) υπάρχει πλεόνασμα ικανότητας παραγωγής στον κλάδο της μεταποίησης βοείου κρέατος, η οποία, υπολογιζόμενη σε συνθήκες ανώτατης ροής πρώτης ύλης, αντιστοιχεί περίπου στο 32 %
- β) η πλεονασματική αυτή ικανότητα παραγωγής προβλέπεται ότι θα έχει μεσο-προθέσμως πολύ σοβαρές συνέπειες για την κερδοφορία του κλάδου στο σύνολό του
- γ) μολονότι [...] τα αποτελέσματα της πλεονασματικής ικανότητας παραγωγής δεν έχουν γίνει ακόμη αισθητά σε αξιοσημείωτο βαθμό, ανεξάρτητοι σύμβουλοι προέβλεψαν ότι, στο εγγύς μέλλον, η πλεονασματική ικανότητα παραγωγής δεν είναι δυνατόν να εξαλειφθεί με συνήθη μέτρα διαχείρισεως της αγοράς, και ότι με την πάροδο του χρόνου η πλεονασματική ικανότητα παραγωγής θα οδηγήσει σε πολύ σημαντικές ζημίες και, τελικώς, οι επιχειρήσεις μεταποίησης και τα εργοστάσια του κλάδου θα υποχρεωθούν να παύσουν τη δραστηριότητά τους

δ) επιχειρήσεις μεταποιήσεως βοείου κρέατος αντιπροσωπεύουσες 93 % περίπου της αγοράς για την προμήθεια βοείου κρέατος στην εν λόγω βιομηχανία συμφώνησαν να λάβουν μέτρα για την εξάλειψη του πλεονάσματος ικανότητας παραγωγής και είναι διατεθειμένες να καταβάλουν εισφορές προς χρηματοδότηση αποζημιώσεων καταβαλλομένων στις επιχειρήσεις μεταποιήσεως οι οποίες είναι διατεθειμένες να παύσουν την παραγωγή και

οι εν λόγω επιχειρήσεις μεταποιήσεως, στις οποίες συναριθμούνται δέκα εταιρείες, ιδρύουν ένα νομικό πρόσωπο («την Εταιρία») σκοπός του οποίου είναι να θέσει σε εφαρμογή συμφωνία με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- οι αποχωρούσες επιχειρήσεις, στις οποίες σφάζονται και υποβάλλονται σε επεξεργασία 420 000 βοοειδή ετησίως και οι οποίες αντιπροσωπεύουν περίπου 25 % της ενεργού ικανότητας παραγωγής, θα συμφωνήσουν με τις παραμένουσες επιχειρήσεις να εγκαταλείψουν τον κλάδο της βιομηχανίας βοείου κρέατος και να τηρήσουν τους ακόλουθους όρους
- οι αποχωρούσες επιχειρήσεις θα υπογράψουν διετούς διάρκειας ρήτρα περί μη ανταγωνισμού όσον αφορά την επεξεργασία βοοειδών στο σύνολο της νήσου της Ιρλανδίας
- τα εργοστάσια των αποχωρουσών επιχειρήσεων θα παροπλιστούν
- τα γήπεδα στα οποία βρίσκονται τα παροπλιζόμενα εργοστάσια δεν θα χρησιμοποιηθούν για δραστηριότητες μεταποιήσεως βοείου κρέατος για διάστημα πέντε ετών
- θα καταβληθεί αποζημίωση στις αποχωρούσες επιχειρήσεις με τμηματικές καταβολές οι οποίες θα χρηματοδοτηθούν με δάνεια που θα συνάψουν οι παραμένουσες επιχειρήσεις μέλη της Εταιρίας

- όλες οι παραμένουσες επιχειρήσεις θα καταβάλλουν οικειοθελώς εισφορά στην Εταιρία, ανερχόμενη σε δύο ευρώ για κάθε ζώο που σφάζουν εντός του ορίου των ποσοτήτων που έσφαζαν προ της συμφωνίας και έντεκα ευρώ για κάθε ζώο που θα σφάζουν πέραν του ορίου αυτού

- η επιβάρυνση αυτή θα χρησιμοποιηθεί για την αποπληρωμή των δανείων των παραμενουσών επιχειρήσεων, η δε καταβολή της θα παύσει μόλις αποπληρωθούν τα δάνεια

- ο εξοπλισμός των αποχωρουσών επιχειρήσεων που χρησιμοποιείται για πρωτογενή επεξεργασία βοείου κρέατος θα μπορεί μόνο να πωληθεί είτε σε παραμένουσες επιχειρήσεις προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως εφεδρικός εξοπλισμός ή για ανταλλακτικά είτε εκτός της νήσου της Ιρλανδίας

- η ελευθερία των παραμενουσών επιχειρήσεων όσον αφορά την παραγωγή, τις τιμές, τους όρους πωλήσεως, τις εισαγωγές και τις εξαγωγές, την αύξηση της ικανότητας παραγωγής και τα λοιπά δεν θα επηρεαστεί.

Εφόσον γίνεται δεκτό ότι μια τέτοια συμφωνία ενδέχεται να έχει, για τους σκοπούς εφαρμογής του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, υπολογίσιμες επιπτώσεις στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, πρέπει η οικεία ρύθμιση να θεωρηθεί ότι έχει ως σκοπό (και όχι ως αποτέλεσμα) την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη στρέβλωση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς και ότι, κατά συνέπεια, δεν συμβιβάζεται με το άρθρο 81, παράγραφος 1, της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 14 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν συμφωνίες που έχουν τα χαρακτηριστικά των συμφωνιών BIDS πρέπει να θεωρηθούν ως περιορίζουσες τον ανταγωνισμό και εμπίπτουσες στην απαγόρευση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, λόγω του σκοπού τους, ή αν, αντιθέτως, προς συναγωγή ενός τέτοιου συμπεράσματος, πρέπει προηγουμένως να αποδειχθεί ότι τέτοιες συμφωνίες περιορίζουν πράγματι τον ανταγωνισμό.
- 15 Υπενθυμίζεται ότι για να εμπίπτει μια συμφωνία στην απαγόρευση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ πρέπει να έχει «ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς». Κατά παγίως ακολουθούμενη νομολογία από της αποφάσεως της 30ής Ιουνίου 1966, 56/65, LTM (Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 313, συγκεκριμένα σ. 321), ο διαζευκτικός χαρακτήρας αυτής της προϋποθέσεως, που εκφράζεται με τη χρήση του συνδέσμου «ή», επιβάλλει καταρχάς να εξεταστεί το αντικείμενο της συμφωνίας, λαμβανομένου υπόψη του οικονομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσεται. Αν από την εξέταση των ρητρών της συμφωνίας αυτής δεν προκύψει ότι είναι αρκούντως επιβλαβής για τον ανταγωνισμό, πρέπει να εξεταστούν τα αποτελέσματά της, προς επιβολή δε της απαγορεύσεως πρέπει να συντρέχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι πράγματι ο ανταγωνισμός είτε παρεμποδίστηκε είτε περιορίστηκε είτε νοθεύθηκε αισθητά.
- 16 Για της κρίση αν μια συμφωνία εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, παρέλκει η εκτίμηση των συγκεκριμένων αποτελεσμάτων της όταν προκύπτει ότι η συμφωνία αυτή έχει ως αντικείμενο την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς (αποφάσεις της 13ης Ιουλίου 1966, 56/64 και 58/64, Consten και Grundig κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 363, καθώς και της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, C-105/04 P, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-8725, σκέψη 125). Η εξέταση αυτή πρέπει να γίνεται υπό το πρίσμα του περιεχομένου της συμφωνίας και του οικονομικού πλαισίου στο οποίο αυτή εντάσσεται (αποφάσεις της 28ης Μαρτίου 1984, 29/83 και 30/83, Compagnie royale asturienne des mines και Rheinzink κατά Επιτροπής, Συλλογή 1984, σ 1679, σκέψη 26, καθώς και της 6ης Απριλίου 2006, C-551/03 P, General Motors κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-3173, σκέψη 66).

- 17 Η διάκριση μεταξύ «παραβάσεων λόγω του αντικειμένου» της συμφωνίας και «παραβάσεων λόγω των αποτελεσμάτων» αυτής εξηγείται από το ότι ορισμένες μορφές συμπράξεως μεταξύ επιχειρήσεων μπορούν να θεωρηθούν, ως εκ της φύσεώς τους, ως παραβλάπτουσες την ορθή λειτουργία του ανταγωνισμού.
- 18 Με τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν ενώπιον του Δικαστηρίου, τόσο η Competition Authority όσο και η Βελγική Κυβέρνηση και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υποστηρίζουν την άποψη ότι οι συμφωνίες BIDS έχουν προδήλως ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού και, ως εκ τούτου, παρέλκει η ανάλυση των συγκεκριμένων αποτελεσμάτων τους, θεωρούν δε ότι οι συμφωνίες αυτές συνήφθησαν κατά παράβαση της επιβαλλόμενης με το άρθρο 81, παράγραφος 1, ΕΚ απαγορεύσεως.
- 19 Αντιθέτως, η BIDS υποστηρίζει ότι οι συμφωνίες αυτές δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των συμφωνιών που συνιστούν παράβαση λόγω του αντικειμένου τους και ότι, αντιθέτως, πρέπει να εξεταστούν με βάση τα συγκεκριμένα αποτελέσματά τους στην αγορά. Υποστηρίζει ότι οι συμφωνίες BIDS, αφενός, δεν επιδιώκουν αντίθετο προς τον ανταγωνισμό σκοπό και, αφετέρου, δεν συνεπάγονται επιβλαβή αποτελέσματα για τους καταναλωτές καθώς και, γενικότερα, για τον ανταγωνισμό. Επισημαίνει ότι σκοπός των συμφωνιών αυτών δεν είναι ο περιορισμός του ανταγωνισμού και της ευημερίας των καταναλωτών, αλλά ο εξορθολογισμός του κλάδου του βοείου κρέατος προκειμένου να καταστεί ανταγωνιστικότερος, περιοριζόμενης της πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας, χωρίς, πάντως, την πλήρη εξάλειψή της.
- 20 Το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό.
- 21 Πράγματι, προκειμένου να κριθεί αν μια συμφωνία εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το περιεχόμενο των διατάξεων της και οι σκοποί που επιδιώκει. Προς τούτο, ακόμη και αν αποδειχθεί ότι οι συνάψαντες τη συμφωνία ενήργησαν χωρίς να έχουν την πρόθεση περιορισμού του ανταγωνισμού, αλλά με σκοπό την αντιμετώπιση της κρίσεως ενός κλάδου, τέτοιοι λόγοι δεν λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο εφαρμογής αυτής της διατάξεως. Πράγματι, μπορεί να θεωρηθεί ότι μια συμφωνία έχει ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, ακόμη και αν αυτό δεν είναι το μοναδικό της αντικείμενο, αλλά επιδιώκει, επίσης, άλλους θεμιτούς σκοπούς (προαναφερθείσα απόφαση General

Motors κατά Επιτροπής, σκέψη 64 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Μόνο στο πλαίσιο του άρθρου 81, παράγραφος 3, ΕΚ μπορούν ίσως να ληφθούν υπόψη στοιχεία όπως αυτά που επικαλείται η BIDS, προς εξασφάλιση εξαιρέσεως από την απαγόρευση που επιβάλλει η παράγραφος 1 αυτού του άρθρου.

22 Η BIDS υποστηρίζει, επίσης, ότι η έννοια της παραβάσεως λόγω του αντικειμένου μιας συμφωνίας πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικώς. Στην κατηγορία αυτή εμπίπτουν εκείνες μόνον οι συμφωνίες που έχουν ως αντικείμενο τον οριζόντιο καθορισμό τιμών, τον περιορισμό της παραγωγής, την κατανομή των αγορών, συμφωνίες των οποίων τα περιοριστικά επί του ανταγωνισμού αποτελέσματα είναι τόσο προφανή ώστε να μη χρειάζονται καμία οικονομική ανάλυση. Οι συμφωνίες BIDS δεν μπορούν να εξομοιωθούν με τέτοιου είδους συμφωνίες ούτε με άλλες περίπλοκες μορφές συμπράξεως. Η BIDS υποστηρίζει ότι συμφωνία που αποσκοπεί στη μείωση του πλεονάσματος παραγωγικής ικανότητας ενός κλάδου δεν μπορεί να εξομοιώνεται με συμφωνία αποσκοπούσα στον «περιορισμό της παραγωγής», κατά την έννοια του άρθρου 81, παράγραφος 1, στοιχείο β', ΕΚ. Πράγματι, η έννοια αυτή αναφέρεται μάλλον σε μείωση της συνολικής παραγωγής της αγοράς, παρά σε μείωση της παραγωγής ορισμένων επιχειρήσεων, οι οποίες αποσύρονται εκουσίως από την αγορά, χωρίς η αποχώρησή τους να συνεπάγεται μείωση της παραγωγής.

23 Εντούτοις, όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 48 των προτάσεών της, τα είδη συμφωνιών τα οποία αφορά το άρθρο 81, παράγραφος 1, στοιχεία α' έως ε', ΕΚ δεν συνιστούν εξαντλητικό κατάλογο απαγορευομένων συμπράξεων.

24 Πρέπει, επομένως, να εξεταστεί αν συμφωνίες έχουσες χαρακτηριστικά όπως αυτά που εκθέτει το αιτούν δικαστήριο έχουν ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού.

- 25 Κατά την BIDS, αν μια συμφωνία δεν περιορίζει τη συνολική παραγωγή σε συγκεκριμένη αγορά ούτε περιορίζει την ελευθερία των επιχειρήσεων να ενεργούν αυτοτελώς, πρέπει να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να έχει οποιοδήποτε αντίθετο προς τον ανταγωνισμό αποτέλεσμα. Στην υπόθεση της κύριας δίκης, η αποχώρηση ορισμένων επιχειρήσεων από την αγορά δεν αποτελεί κρίσιμο στοιχείο, καθόσον οι παραμένουσες επιχειρήσεις αρκούν προς ικανοποίηση της ζήτησης.
- 26 Η BIDS προσθέτει ότι η διάρθρωση της αγοράς δεν παρέχει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις μεταποιήσεως να την επηρεάσουν, καθόσον, κατά ποσοστό 90 %, η ζήτηση προέρχεται από χώρες εκτός της Ιρλανδίας. Εντός της ιρλανδικής αγοράς, η ισχύς των επιχειρήσεων μεταποιήσεως αντισταθμίζεται κατά μέγα μέρος από την αγοραστική δύναμη των τεσσάρων μεγάλων επιχειρήσεων διανομής. Πρέπει, επίσης, να ληφθεί υπόψη ο ανταγωνισμός που θα μπορούσαν να ασκήσουν οι νέες επιχειρήσεις που εισέρχονται στη συγκεκριμένη αγορά.
- 27 Η BIDS υποστηρίζει ότι οι περιπτώσεις στις οποίες ο περιορισμός της προσφοράς κρίθηκε ότι εμπίπτει στις παραβάσεις λόγω του αντικειμένου της συμφωνίας αφορούσαν συμφωνίες που είναι παρεπόμενες συμφωνιών περί οριζόντιου καθορισμού τιμών ή ύψους παραγωγής [απόφαση 80/1334/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 1980, περί διαδικασίας εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/29.869 — Χυτό γυαλί στην Ιταλία) (JO L 383, σ. 19), και 94/601/ΕΚ της Επιτροπής, της 13ης Ιουλίου 1994, σχετικά με μια διαδικασία βάσει του άρθρου [81] της Συνθήκης ΕΚ (IV/C/33.833 — Χαρτόνι) (ΕΕ L 243, σ. 1)], με τις οποίες δεν ομοιάζουν οι συμφωνίες BIDS.
- 28 Κατά την BIDS, η πρακτική που ακολουθεί η Επιτροπή στις σχετικές με το ζήτημα αυτό αποφάσεις της και η νομολογία δεν δικαιολογούν το συμπέρασμα περί υπάρξεως συμφωνίας έχουσας ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού [βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση 84/380/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 4ης Ιουλίου 1984, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/30.810 — Συνθετικές

ίνες) (EE L 207, σ. 17), και 94/296/EK της Επιτροπής, της 29ης Απριλίου 1994, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου [81] της Συνθήκης EK (V/34.456 — Stichting Baksteen) (EE L 131, σ. 15), καθώς και απόφαση του Πρωτοδικείου της 31ης Ιανουαρίου 2001, T-197/97 και T-198/97, Weyl Beef Products κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-303].

- 29 Οι συμφωνίες BIDS δεν έχουν κοινά στοιχεία με το πάγωμα των ικανοτήτων που προέβλεπαν οι ναυτιλιακές διασκέψεις τις οποίες αφορούσε η απόφαση 94/980/EK της Επιτροπής, της 19ης Οκτωβρίου 1994, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης EK (IV/34.446 — Trans Atlantic Agreement) (EE L 376, σ. 1), καθόσον ένα τέτοιο μέτρο δεν θα αρκούσε προς εξάλειψη του πλεονάσματος παραγωγικής ικανότητας.
- 30 Τέλος, οι συμφωνίες BIDS δεν προβλέπουν πάγωμα ή αναστολή χρήσεως παραγωγικών ικανοτήτων, ούτε ανταλλαγή πληροφοριών, ούτε ποσοστώσεις ή άλλα μέτρα προς διασφάλιση των μεριδίων αγοράς των παραμενουσών επιχειρήσεων.
- 31 Συναφώς, από τη δικογραφία και τα στοιχεία που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο προκύπτει ότι το αντικείμενο των συμφωνιών BIDS είναι η αισθητή τροποποίηση της δομής της αγοράς μέσω ενός μηχανισμού παροχής κινήτρων για την αποχώρηση ανταγωνιζομένων επιχειρήσεων.
- 32 Από τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη του Δικαστηρίου προκύπτει ότι σκοπός των συμφωνιών BIDS είναι η βελτίωση της συνολικής αποδοτικότητας επιχειρήσεων οι οποίες καλύπτουν κατά ποσοστό άνω του 90 % τις προσφερόμενες στην ιρλανδική αγορά υπηρεσίες μεταποίησης βοείου κρέατος, παρέχοντας σε αυτές τη δυνατότητα προσεγγίσεως ή επιτεύξεως του κατωτάτου ορίου της κλίμακας αποδοτικότητάς τους. Προς τούτο, οι συμφωνίες αυτές θέτουν δύο κύριους σκοπούς. Αφενός, την αύξηση του βαθμού συγκεντρώσεως της οικείας αγοράς διά του σημαντικού περιορισμού του

αριθμού επιχειρήσεων που παρέχουν υπηρεσίες μεταποίησης και, αφετέρου, την εξάλειψη του 75 % περίπου του πλεονάσματος παραγωγικών ικανοτήτων.

- 33 Συνεπώς, κύριος σκοπός των συμφωνιών BIDS είναι η δημιουργία των προϋποθέσεων για την εκ μέρους πολλών επιχειρήσεων εφαρμογή κοινής πολιτικής με σκοπό την παροχή κινήτρων για την αποχώρηση από την αγορά ορισμένων εξ αυτών και την, κατά συνέπεια, μείωση του πλεονάσματος παραγωγικών ικανοτήτων που επηρεάζει την αποδοτικότητά τους, καθόσον τους στερεί τη δυνατότητα πραγματοποίησης οικονομικών κλίμακος.
- 34 Τέτοιου είδους συμφωνίες έρχονται σε πρόδηλη αντίθεση προς τη συμφυή με τις διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ περί ανταγωνισμού αντίληψη, κατά την οποία οι επιχειρήσεις πρέπει να καθορίζουν αυτοτελώς την πολιτική που προτίθενται να ακολουθήσουν στην αγορά. Πράγματι, σκοπός του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ είναι η απαγόρευση οποιασδήποτε μορφής συντονισμού που να υποκαθιστά σκοπίμως τους κινδύνους του ανταγωνισμού με μια συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων σε πρακτικό επίπεδο.
- 35 Στο πλαίσιο του ανταγωνισμού, οι επιχειρήσεις που συνήψαν συμφωνίες BIDS δεν θα είχαν, ελλείψει αυτών των συμφωνιών, άλλα μέσα προς ενίσχυση της αποδοτικότητάς τους και ενδυνάμωση του εμπορικού ανταγωνισμού τους, πλην της προσφυγής τους σε μεταξύ τους συγκεντρώσεις. Με τις συμφωνίες αυτές απέφυγαν μια τέτοια διαδικασία

και μοιράστηκαν σημαντικό μέρος του κόστους για την αύξηση του βαθμού συγκεντρώσεως της αγοράς μέσω, ιδίως, της εισφοράς των δύο ευρώ ανά μονάδα παραγόμενη από κάθε μία εκ των παραμενουσών επιχειρήσεων.

36 Εξάλλου, τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν προς επίτευξη του σκοπού των συμφωνιών BIDS συνεπάγονται επίσης περιορισμούς που σκοπούν στη μείωση του ανταγωνισμού.

37 Όσον αφορά, πρώτον, την εισφορά των έντεκα ευρώ ανά κεφαλή σφαζομένου ζώου πέραν του αριθμού των συνήθως σφαζομένων από κάθε μία εκ των παραμενουσών επιχειρήσεων ζώων, αυτή συνιστά, κατά την BIDS, το αντάλλαγμα που πρέπει να καταβάλουν οι παραμένουσες επιχειρήσεις για την απόκτηση της πελατείας των αποχωρουσών επιχειρήσεων. Εντούτοις, πρέπει να τονιστεί, όπως έπραξε και η γενική εισαγγελέας στο σημείο 85 των προτάσεών της, ότι ένα τέτοιο μέτρο συνιστά επίσης κώλυμα στη φυσιολογική εξέλιξη των μεριδίων αγοράς ορισμένων από τις παραμένουσες επιχειρήσεις, οι οποίες, λόγω του αποτρεπτικού χαρακτήρα της εισφοράς αυτής, έχουν κίνητρο να μην υπερβούν τη συνήθη παραγωγή τους. Επομένως, το μέτρο αυτό ενδέχεται να εξαναγκάσει ορισμένες επιχειρήσεις να παγώσουν την παραγωγή τους.

38 Όσον αφορά, δεύτερον, τους περιορισμούς που επιβάλλονται στις αποχωρούσες από την αγορά επιχειρήσεις, όσον αφορά την πώληση και τη χρήση των παραγωγικών τους εγκαταστάσεων, οι συμφωνίες BIDS έχουν επίσης ως αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού, καθόσον επιδιώκουν τη μη χρησιμοποίηση των εγκαταστάσεων αυτών από νέες επιχειρήσεις που εισέρχονται στην αγορά με σκοπό να ανταγωνιστούν τις παραμένουσες σε αυτήν επιχειρήσεις. Όπως, όμως, υπογράμμισε η Competition Authority με τις γραπτές παρατηρήσεις της, δεδομένου ότι οι επενδύσεις που απαιτούνται για την κατασκευή μιας νέας εγκαταστάσεως μεταποιησεως είναι σαφώς μεγαλύτερες από το κόστος εξαγοράς υφισταμένης εγκαταστάσεως, οι περιορισμοί αυτοί προδήλως αποσκοπούν στην αποτροπή της εισόδου νέων ανταγωνιστών σε ολόκληρο το έδαφος της νήσου της Ιρλανδίας.

39 Τέλος, το γεγονός ότι οι περιορισμοί αυτοί, καθώς και η ρήτρα περί μη ανταγωνισμού που επιβάλλεται στις αποχωρούσες επιχειρήσεις, είναι χρονικώς περιορισμένοι δεν θέτει υπό αμφισβήτηση τη διαπίστωση του βλαπτικού για τον ανταγωνισμό αντικειμένου των συμφωνιών BIDS. Όπως υπογράμμισε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 86 των προτάσεών της, τέτοια στοιχεία θα μπορούσαν ίσως να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο της εξετάσεως των τεσσάρων προϋποθέσεων που πρέπει να συντρέχουν κατά το άρθρο 81, παράγραφος 3, ΕΚ, προς αποφυγή της απαγορεύσεως που επιβάλλει η παράγραφος 1 του άρθρου αυτού.

40 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι συμφωνία έχουσα χαρακτηριστικά όπως αυτά του πρότυπου συμφωνίας που συνήψαν οι δέκα κυριότερες επιχειρήσεις μεταποίησης βοείου κρέατος στην Ιρλανδία, μέλη της BIDS, προβλέπουσα, ιδίως, μείωση των ικανοτήτων μεταποίησης της τάξεως του 25 %, έχει ως αντικείμενο να παρεμποδίσει, να περιορίσει ή να νοθεύσει τον ανταγωνισμό κατά την έννοια του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

Επί των δικαστικών εξόδων

41 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται:

Συμφωνία έχουσα χαρακτηριστικά όπως αυτά του πρότυπου συμφωνίας που συνήψαν οι δέκα κυριότερες επιχειρήσεις μεταποίησης βοείου κρέατος στην Ιρλανδία, μέλη της Beef Industry Development Society Ltd, προβλέπουσα, ιδίως, μείωση των ικανοτήτων μεταποίησης της τάξεως του 25 %, έχει ως αντικείμενο να παρεμποδίσει, να περιορίσει ή να νοθεύσει τον ανταγωνισμό κατά την έννοια του άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ.

(υπογραφές)